

4. Концепція Національної програми інформатизації [Електронний ресурс]: схвалена Законом України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 4 лютого 1998 року N 75/98-ВР // із змін., внес. згідно із Законами України: за станом на 11.08.2013 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.
5. Поперечнюк В. М. Інтелектуалізація суспільства як правова категорія: теоретичний аналіз дефініції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Право*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 30. Т. 2. С. 58–61.
6. Свиначук В. М. Перспективи інтелектуалізації суспільства в контексті створення Міністерства цифрової трансформації України. *Інформація і право*. 2020. № 4 (35). С. 147–150.

References:

1. Antokhov A. A. Intelektualizatsiia suspilstva ta rozvytok rehionalnoi ekonomiky: vzaïmozv'iazok ta protyrichchia. *Ekonomichnyi forum*. 2014. № 4. S. 64–70.
2. Bieliakov K. I. Orhanizatsiino-pravove ta naukove zabezpechennia informatyzatsii v Ukraini: problemy teorii ta praktyky : avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: spets. 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo» / K. I. Bieliakov; Natsionalna akademiia nauk Ukrainy; Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho. Kyiv, 2009. 41 s.
3. Dzoban O. P. Informatsiine suspilstvo: filososko-pravovyi vymir: monohrafiia / Pylypchuk V. H., Dzoban O. P. Uzhhorod : TOV «IVA», 2014. 292 s.
4. Kontseptsiiia Natsionalnoi prohramy informatyzatsii [Elektronnyi resurs]: skhvalena Zakonom Ukrainy «Pro Kontseptsiiu Natsionalnoi prohramy informatyzatsii» vid 4 liutoho 1998 roku N 75/98-VR // iz zmin., vnes. zghidno iz Zakonamy Ukrainy: za stanom na 11.08.2013 r. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.
5. Poperechniuk V. M. Intelektualizatsiia suspilstva yak pravova katehoriia: teoretichnyi analiz definitsii. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: Serii: Pravo. Uzhhorod: Vydavnychiy dim «Helvetyka»*, 2015. Vyp. 30. T. 2. S. 58–61.
6. Ssynarchuk V. M. Perspektyvy intelektualizatsii suspilstva v konteksti stvorennia Ministerstva tsyvrovoi transformatsii Ukrainy. *Informatsiia i pravo*. 2020. № 4 (35). S. 147–150.

ЧЕПЕЛЬ Роман⁴⁶

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна

ORCID: [0009-0006-0957-1768](https://orcid.org/0009-0006-0957-1768)

E-mail: roma_chepel007@knu.ua

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ В РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІНТЕРАКТИВНИМИ ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ

Українська освітня система в умовах воєнного стану постає перед важливим завданням – реалізацією реформ та інновацій. Використання інтерактивних ігор та онлайн-ресурсів, створення міжнародних українських шкіл та підтримка культури в сім'ях сприяють зміцненню української ідентичності та забезпечують кращі умови для розвитку кожної української дитини.

Ключові слова: освіта, воєнний стан, інтерактивні ігри, міжнародні школи, культурна підтримка.

The Role of the History Teacher in Development of National Identity of General Secondary Education Students Using Interactive Learning Tools. The Ukrainian educational system

⁴⁶ ©ЧЕПЕЛЬ Роман (CHEPEL Roman)

in the conditions of martial law is faced with an important task of reforms and innovations. The use of interactive games and online resources, the creation of international Ukrainian schools and the support of culture in families contribute to the strengthening of Ukrainian identity and provide better conditions for the development of every Ukrainian child.

Keywords: Education, Wartime, Interactive Games, International Schools, Cultural Support.

Вступ. Роль педагога в XXI столітті має не менш важливе значення, ніж у попередні століття. Адже він є не лише передавачем знань, а й лідером, вихователем і партнером у навчанні, що стимулює розвиток особистості та забезпечує її підготовку до складних викликів сучасного світу. В умовах воєнного стану українська освітня система стикається з викликами, що потребують негайного розв'язання. Необхідно забезпечити якісне навчання учнів, зберегти й зміцнити національну ідентичність та забезпечити їм доступ до освіти, незалежно від умов та місця проживання. Зазначимо, що учні, які виїхали за кордон, також мають брати участь у процесі формування української ідентичності незалежно від того, де вони перебувають фізично. Важливо, щоб українські вчителі не втрачали зв'язок з ними у збереженні культурної спадщини, мови та традицій українського народу. Створення міжнародних українських шкіл та підтримка української культури в родинях є важливими стратегічними завданнями України на майбутнє з метою збереження та розвитку національної ідентичності серед українців, які перебувають за кордоном.

Укладена угода МОН України з Фондом у сфері освіти в надзвичайних ситуаціях Education Cannot Wait про виділення міжнародного гранту МОН України у розмірі 18 млн доларів є вагомим кроком у відновленні та розвитку освітньої системи України в умовах воєнного стану [2]. Цей грант може бути використаний для реконструкції зруйнованих шкіл. За даними МОН України, «3798 закладів освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, 365 з них зруйновано повністю» [1]. Важливо, щоб учасники освітнього процесу мали необхідне обладнання та психологічну підтримку.

Створення міжнародних українських шкіл, підтримка української культури в родинях сприятимуть зміцненню зв'язків української діаспори з батьківщиною та збереженню національної ідентичності.

Зазначені вище завдання мають стратегічне значення для майбутнього української освіти, оскільки забезпечуватимуть кращі умови для розвитку кожної української дитини. А учитель історії має відігравати провідну роль у цьому контексті, застосовуючи інноваційні підходи та ефективні методики задля створення адаптивного середовища з формування національної ідентичності в учнів, зокрема засобами інтерактивного навчання.

Мета, методи і підходи. Метою дослідження є вивчення можливостей використання інтерактивних ігор та онлайн-ресурсів для покращення якості навчання історії в умовах війни. Для досягнення цієї мети використано методи аналізу літератури, огляд наукових робіт та практичні дослідження в галузі педагогіки та історії.

Основні результати. Науково-пізнавальні інтерактивні ігри є потужним інструментом для поліпшення якості викладання уроків історії. Використання різних педагогічних підходів в освітньому процесі, у тому числі й інтерактивних методів, матиме певне значення для розвитку національної ідентичності здобувачів загальної середньої освіти. Зокрема, інтерактивні завдання на онлайн-платформах можуть бути ефективно розв'язані із застосуванням такого інструменту, як Wordwall [4], що дасть змогу для створення різноманітних вправ та ігор для учнів. Важливо також використовувати такі ресурси, як Learning.ua [3], що є найбільшою освітньою онлайн-платформою, яка забезпечує можливість пропонувати учням інтерактивні завдання, ігри, цікаві задачі.

«Учні можуть отримати доступ до цифрових книг та будь-якого інтерактивного вмісту на mozaWeb, який використовується під час уроків. За допомогою 3D-сцен, відео, інтерактивних вправ та цифрових уроків вони можуть легко здобути знання та засвоїти навчальний матеріал та набувати навички й вдосконалювати здобуті знання в ігровій формі за допомогою інструментів та ігор» [5]. Адже ігри сприяють й інтерактивному навчанню історії України та світу, що дає змогу залучити учнів до вивчення минулого та поглибити розуміння історичних подій і процесів.

Використання інтерактивних ігор та онлайн-ресурсів може значно поліпшити якість навчання в умовах воєнного стану. Ці інструменти сприяють активізації освітнього процесу, залученню учнів до вивчення історії та розвитку їхньої національної ідентичності.

Висновки. Отже, українська освітня система в XXI столітті стикається з викликами війни, але реформи та інновації є ключовими завданнями для майбутнього. Використання інтерактивних ігор та онлайн-ресурсів сприяє поглибленню знань здобувачів загальної середньої освіти.

Створення міжнародних українських шкіл і підтримка культур и в родинях зміцнюватимуть роль учителя історії у формуванні національної ідентичності здобувачів загальної середньої освіти. З цією метою важливо спрямовувати зусилля на створення кращих умов для розвитку кожної української дитини з використанням ефективних методик і технологій новочасного цифрового простору.

Список використаних джерел:

1. Знищені школи. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://saveschools.in.ua/> (дата звернення: 29.03.2024).
2. Лісовий підписав з ЮНІСЕФ угоду: українська освіта отримає грант на \$18 мільйонів. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3838997-lisovij-pidpisav-v-oon-ugodu-ukrainska-osvita-otrimae-grant-na-18-miljoniv.html> (дата звернення: 29.03.2024).
3. Освітня платформа. *Learning*. URL: <https://learning.ua/> (дата звернення: 29.03.2024).
4. Простий спосіб для створення власних навчальних ресурсів. *Wordwall*. URL: <https://wordwall.net/uk> (дата звернення: 29.03.2024).
5. Цифрова освіта та навчання від Mozaik. *Mozaweb*. URL: <https://ua.mozaweb.com/uk/index.php> (дата звернення: 29.03.2024).

References:

1. Znyshcheni shkoly. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. URL: <https://saveschools.in.ua/> (data zvernennia: 29.03.2024).
2. Lisovyi pidpysav z YuNISEF uhodu: ukrainska osvita otrymaie hrant na \$18 milioniv. Ukrinform. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3838997-lisovij-pidpisav-v-oon-ugodu-ukrainska-osvita-otrimae-grant-na-18-miljoniv.html> (data zvernennia: 29.03.2024).
3. Osvitnia platforma. Learning. URL: <https://learning.ua/> (data zvernennia: 29.03.2024).
4. Prostyi sposib dlia stvorennia vlasnykh navchalnykh resursiv. Wordwall. URL: <https://wordwall.net/uk> (data zvernennia: 29.03.2024).
5. Tsyfrova osvita ta navchannia vid Mozaik. Mozaweb. URL: <https://ua.mozaweb.com/uk/index.php> (data zvernennia: 29.03.2024).

